

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 46404-08-24 פלוני נ' עירית ירושלים

בפני כבוד השופט הבכיר נאיל מהנא

התובע

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד אוריה רוזנבלט

נגד

הנתבעת

עירית ירושלים

ע"י ב"כ עו"ד שחר נוביק

פסק דין

רקע עובדתי

1

1. ב-17.08.20, בסביבות השעה 15:18, התובע רכב על קטנוע בכביש 436, רח' גולדה מאיר בירושלים, מכיוון רמות לכיוון הבית שלו בגבעת זאב. במהלך נסיעתו, לאחר שעבר את צומת עם רחוב מינץ, הוא נתקבל בסלע שהיה מונח על הכביש, מה שגרם לו לאבד שליטה ולהחליק על הכביש. כתוצאה מהתאונה, התובע סבל משפשושים וחבלות בגפיים, בגב ובמותניים, וכן נוצרו צלקות ניכרות בידיו.

2. התובע הגיש תביעה כנגד עיריית ירושלים בטענה לרשלנות במילוי חובותיה כרשות מוניציפלית, לרבות חובת סילוק מפגעים והבטחת בטיחותם של משתמשי הדרך. הנתבעת טענה לחוסר אחריות והיעדר התרשלות מצידה.

ראיות התובע

3. התובע פירט בתצהיר עדות ראשית מטעמו (סעיפים 8–15) את נסיבות התאונה: במהלך נסיעתו בכביש 436, נתקל בסלע שהיה מונח במרכז הנתב, איבד שליטה על האופנוע, נפל והתגלגל על הכביש, כשהאופנוע עף והתרחק ממנו. התובע תיאר כי סבל משפשושים קשים בידים וברגליים, עד כדי חשיפת הבר, וכן מכאבים ותחושת שריפה בגב ובמותניים.

4. עוד ציין התובע כי מיד לאחר התאונה עצרו עוברי אורח, בהם אדם בשם יוסף לוי (דייר סמוך למקום התאונה), חברו יאיר חרדים שתיעד את המפגע בסרטון, וכן עד נוסף – אוריאל ממון – אשר לא הכיר את התובע קודם לכן, ראה את התאונה, עצר את רכבו ותיעד אף הוא את הסלע. התובע ציין כי זמן קצר לאחר מכן הגיע למקום נציג איחוד הצלה ולאחר מכן ניידת משטרה.

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 24-08-46404 פלוני נ' עירית ירושלים

5. התובע צירף לכתב התביעה 3 תצהירים של עדי ראיה. האחד של אותו יוסף לוי אשר גר בסמוך לתאונה אך למרבה הצער הוא הלך לבית עולמו לפני מועד ההוכחות; השני של חברו מר יאיר חרדים, אשר במועד ההוכחות היה בחו"ל ולא יכול היה להתייצב לדיון; והשלישי תצהיר של עד נוסף, מר אוריאל ממך, אשר נסע בכביש בו נסע רכב התובע. שני התצהירים של העדים שלא הגיעו לדיון ההוכחות הוצאו מהתיק ואילו העד אוריאל ממך התייצב לדיון ההוכחות ונחקר על תצהירו בבית המשפט.
6. על פי עדותו של מר אוריאל ממך הוא נסע עם מכוניתו בכביש 436, לפתע ראה נהג עף עם האופנוע ומתגרד על הכביש, וכי סלע עפה מייד מהכביש מהמקום שבו הנהג התנגש. לטענתו, ישר יצא לסייע לנהג ואז ראה את הסלע שעפה הצידה מההתנגשות. העד ציין כי בזמן שעזר לנהג הגיעו מד"א והוא התחיל לצלם עם הפלאפון שלו את האבן ואת עד נוסף לתאונה שהיה במקום שלא ידע מה שמו. לאחר זמן מה הגיע המשטרה למקום.
7. התובע גם צירף את דוח הפינוי של מד"א לפיו האירוע התקבל בשעה 18:29 והצוות הגיע לזירת התאונה בשעה 18:40 בו צויין: **"בהגיענו, המטופל שוכב בצד הכביש, בהכרה מלאה. אופנוע כמאה מטר מהמטופל. לדבריו נסע במהירות סבירה, נתקל באבן ועף מהאופנוע, התגלגל הרבה על הכביש, מתלונן על כאבים בגפיים עליוניות, שולל חבלות ראש, ללא תלונות נוספות. בבדיקה, שפשופים רבים בגפיים עליונות, שפשוף בגב, שפשוף באזור המותניים, שפשופים בגפיים תחתונות, ללא סימני חבלה נוספים הנראים לעין"**.
8. בנוסף, צירף התובע את דוח הפעולה שערך שוטר הסיור לפיו האירוע נפתח במשטרה בשעה 18:19 והוא הגיע למקום התאונה בשעה 18:25. בדוח הפועלה ציין השוטר את הדברים הבאים:
- "בעת תחילת סריקות אחר מכשול בדרך אשר דווח על אבן בכביש הבחנתי במספר רכבים עומדים באופן מסוכן בכביש 436 אחרי צומת גולדה והחיבור עם כביש 436 במרחק של 200 מטר לערך וכשהתקרבתי הבנתי כי אירעה במקום תאונה עצמית של רוכב קטנוע אשר לטענת הנהג בעת נסיעתו לא הבחין באבן שהייתה באמצע נתיב ימין ופגע בה וכתוצאה התהפך עם הקטנוע שלו והחליק בגופו מרחק של כ- 50 מטר והקטנוע החליק למרחק של כ- 100 מטר.**
- מציין כי במקום נכח עד ראיה עונה לשם מוחמד אשר עמד במיקום מחסום רמות הישן אשר מסר כי שמע רעש של התאונה והבחין באבן עפה מהנתיב גדולה לצד ובקטנוע והנהג מתהפכים ומחליקים. חבר של הנהג הגיע למקום עוד בהיות הנהג הנפגע במקום ומסר לידו את המפתח של הקטנוע שייקח עליו אחריות."

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 24-08-46404 פלוני נ' עיריית ירושלים

ראיות הנתבעת

1

2 9. הנתבעת צירפה את תצהירו של מר דוד כהן, מנהל המחלקה לבטיחות בדרכים בעירייה וכן
3 תצהירו של אלברט ניחמקין.

4 10. לדברי מר דוד כהן, הוא עובד כמפקח בטיחות במחלקה לבטיחות בדרכים בעיריית ירושלים
5 מזה שנים רבות. לטענתו, הוא בדק ביומן צוות הבטיחות על תלונות הנוגעות לאבן או סלע
6 ברחוב גולדה מאיר ובכביש 436 מתאריך 10.08.20 עד 20.08.20 ונמצאה פנייה מיום
7 17.08.20.

8 11. מר דוד כהן ציין כי תלונות על מפגעים בכבישים מגיעות לטיפול צוות הבטיחות וכי אין
9 אפשרות שהצוות יהיה נוכח בכל מקום ואתר בירושלים, וימנע מראש תאונות כמו זו הנטענת
10 בתביעה. לשיטתו, הצוות יוזם פעילות לגילוי מפגעים מעבר לכך שהוא מטפל בקריאות מוקד.
11 לשיטתו, לגבי האירוע שבענייננו, לא הייתה ידיעה מוקדמת לצוות על קיומה של בעיה כלשהי
12 במקום, הצוות הגיע למקום הפנייה הנ"ל ולא מצא מפגע כלשהו במקום.

13 12. לתצהיר מר אלברט ניחמקין צורף יומן צוות הבטיחות לפיו עולה כי ביום 17.08.20 בשעה
14 11: 59 דווח על סלע בכביש, והאירוע נסגר בשעה 12: 55 עם ציון "לא נמצא מפגע".

דיון והכרעה

15

16 13. על מנת להכריע בשאלת האחריות ולבסס חבות בעוולת הרשלנות יש לבחון האם קמה חובת
17 זהירות מושגית וקונקרטית והאם חובה זו הופרה על ידי הנתבעת; אם הופרה חובת זהירות
18 זו תבחן השאלה האם הפרת החובה גרמה לנזק (ראו: ע"א 145/80 **ועקנין נ' המועצה**
19 **המקומית בית שמש**, פד"י לז(1) 113).

20 14. הנתבעת כרשות מקומית מופקדת על הטיפול ועל אחזקת הכבישים בשטחה המוניציפלי.
21 הפסיקה קבעה זה מכבר כי על הנתבעת מוטלת חובת זהירות מושגית כלפי העושים שימוש
22 במדרכות ובכבישים המצויים בתחומיה. חובה זו נובעת בין היתר מהחזקה בכבישים,
23 השליטה והפיקוח עליהם, ומחובתה לדאוג לשלומם של העוברים והשבים. חובה זו נובעת
24 מהוראת סעיף 235 לפקודת העיריות [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת העיריות**"), המחייב את
25 העירייה לדאוג לתחזוקתם וניקיונם של הרחובות המצויים בשטחי אחריותה והמורה לה
26 למנוע ולהסיר מהם מכשולים. דיני הרשלנות הכלליים, קובעים כי על העירייה לצפות כי
27 עוברי אורח עלולים להיפגע כתוצאה ממפגעים המצויים בדרכים שבהחזקתה (ע"א 862/80
28 **עיריית חדרה נ' זוהר ואח'** (פורסם נבו, 14.07.1983); ע"א 73/86 **שטרנברג נ' עיריית בני-**
29 **ברק** (פורסם בנבו, 26.09.1989)).

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 24-08-46404 פלוני נ' עיריית ירושלים

15. יחד עם זאת, חובה זו אינה מוחלטת, ולא בכל מקרה בו קיים מפגע בתחומה, תחויב העירייה
בנזק שנגרם בגינו. גם אם הוכח קיומו של מפגע, אין לצפות מהרשות כי זו תעמיד את עובדיה
בכל נקודה בתחומי העיר ובכל רגע נתון כדי למנוע מפגעים, שכן עלות כזו אינה סבירה וספק
אם הציבור היה מוכן לעמוד בה. אחריות תוטל רק אם הוכח שהמפגע נבע ממעשה או מחדל
של העירייה, או שלא פעלה להסירו ברגע שנודע לה על קיומו (ראו: ת"א 55753-06-15 **בן
זכריה ואח' נ' עיריית ירושלים ואח'** (פורסם בנבו, 21.10.2020)).
16. על מנת להטיל אחריות על העירייה, יש להוכיח כי היא ידעה על קיומו של המפגע (אבן גדולה
או סלע) טרם האירוע ולא נקטה באמצעים סבירים למניעתו ולסילוקו בתוך זמן סביר. אם
מדובר במפגע רגעי וחולף, כגון כתם שמן שנוצר זמן קצר לפני התאונה, קשה יותר להטיל
אחריות על העירייה, במיוחד אם לא קיבלה דיווח על כך (תא"מ 30026-02-17 **איי אי ג'י
ישראל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' מועצה איזורית גן רווה ואח'** (פורסם בנבו, 31.12.2017)).
17. על העירייה חלה חובה יזומה לסרוק את רחובות העיר לצורך איתור מפגעים, והיא אינה
יכולה להמתין בחיבוק ידיים להתראות או הודעות מאחרים. אם המפגע קיים לאורך זמן,
הדבר עשוי להצביע על הזנחה מתמשכת מצד העירייה.
- מן הכלל אל הפרט**
18. מעדותו של מר דוד כהן לא ניתן לדעת מי ביצע סיור פיזי, האם בוצעה סריקה או איזו פעולה
ננקטה לאחר הדיווח שהיה באותו יום לגבי סלע בכביש. לא הובאו לעדות עובדים רלוונטיים
שביצעו אם בכלל את הסריקה שלפיה נטען כי "לא נמצא מפגע".
19. היה מצופה מהעירייה שתציג מסמכים המעידים על פעולות סריקה, בדיקה או הסרה של
הסלע. היה על העירייה להציג דוח של עובד העירייה שאמור היה להגיע למקום, לערוך
סריקות ולתעדן בזמן אמת, כדי שניתן יהיה להתבסס על הכיתוב "לא נמצא מפגע".
20. עדותו של התובע נתמכה בעדות העד מטעמו מר אריאל ממך וכן במסמכים החיצוניים – כגון
דוח מד"א, דוח הפעולה של השוטר וכן הצילומים אותם צילם מר ממך – והיא עקבית עם יתר
הראיות בתיק. כידוע, משקל רב ניתן לעדויות שנמסרו בזמן אמת ובסמוך לאירוע, ובפרט
כשהן משתלבות עם עדויות עדים ניטרליים (ראו: ע"א 8388/99 **הסנה נ' בן ארי** (פורסם בנבו,
04.06.2002)).
21. הדברים שמסר התובע לשוטר הסיור ולאיש מד"א, בסמוך לאירוע, יכולים להתקבל כראיה
לאמיתות תוכנם ולקבל משקל משמעותי. זאת, במיוחד כאשר הם נמסרו בזירה עצמה שעה
שבה התובע היה נתון במצב רגשי ופיזי קשה, לגורם שאין לו נגיעה ואף חלק מהדברים אומתו
בזירה על ידי אותם גורמים.

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 24-08-46404 פלוני נ' עיריית ירושלים

22. התובע העיד כי לא הבחין בסלע לפני התאונה, וכי רק בעת הפגיעה הוא שם לב כי פגע בסלע
שהיה באמצע הנתב. עדות זו מתיישבת עם הדיווח שנמסר לשוטר במקום וכן לאיש מד"א.
23. עדותו של מר ממון, שהינו עד אובייקטיבי שאינו מכיר את התובע נמצאת אמינה בעיניי
ומהווה חיזוק לעדותו של התובע לגבי הסלע שהיתה בכביש ואופן התרחשות התאונה.
24. תיעוד ביומן צוות הבטיחות מראה כי דיווח על הסלע התקבל שעות לפני התאונה אך לא
ננקטו צעדים להסרתו. עדותו של מר דוד כהן כי צוות הגיע למקום ולא מצא מפגע איננה
יכול להועיל לגרסת הנתבעת, שכן בעדותו בפניי הוא לא זכר את האירוע ולא יכול היה לומר
מי הצוות שהגיע למקום, באיזה שעה ומה הפעולות שנעשו על ידו שיש בהם כדי לתמוך בכך
ש- "לא נמצא מפגע".
25. עדותו של מר דוד כהן אינה מציגה מידע על סיורים פיזיים או פעולות מניעה. משלא הובא
עד רלוונטי לעניין הסיור לעדות, מבלי שניתן לכך הסבר מניח את הדעת, חלה ההלכה
הפסוקה שלפיה הימנעות מהבאת עד רלוונטי מקימה חזקה עובדתית לפיה אילו הובא אותו
עד – הייתה עדותו פועלת לחובת הצד שנמנע מהבאתו (ע"א 548/78 שרון נ' לוי, פ"ד לה(1)
736 ; ע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר נ' מתתיהו, פ"ד מה(4) 651).
26. מקום בו התקבל דיווח על מפגע בענייננו, על העירייה מוטלת חובה לנקוט צעדים סבירים
לסילוקו, תוך זמן סביר. העירייה לא הצליחה להוכיח כי כך נעשה בענייננו. העירייה לא
הראתה כי התקיימה סריקה יזומה או טיפול בפועל במפגע שהתקבל עליו דיווח בשעה 11:59
חרף העובדה שנרשם ביומן צוות הבטיחות כי "לא מצא מפגע".
27. אי הצגת ראיות לגבי פעולות מנע והסרת המפגע יוצרת בסיס להטלת אחריות על העירייה
(ראו: תאד"מ 22-03-66676 שומרה חב' לביטוח בע"מ נ' עיריית ירושלים, 07.02.2024 ;
ת"ק 24-09-60374 יאמן שוי נ' נתיבי ישראל, 13.07.2025).
28. בהקשר זה ראוי לציין כי העירייה היא היחידה המחזיקה במידע לגבי הפעולות שננקטו או
שאמורות היו להינקט על ידה לאיתור מפגעים ולטיפול בהם. העירייה נמנעה מלהציג את
פירוט השיחה למוקד מספר שעות לפני התאונה בה נמסר על הימצאות סלע באותו כביש,
היא גם לא הביאה ראיה כלשהי לגבי הפעולות שבוצעו על ידה, ככל שבוצעו, לאיתור המפגע
האמור, או לעצם הביקור במקום. מעדותו של מר דוד כהן לא ניתן לדעת האם העירייה
מבצעת סיורים באותו אזור של התאונה לשם איתור מפגעים ובאיזה תדירות.
29. בהעדרן של כל אלה לא ניתן לקבוע כי העירייה עשתה את הפעולות הנדרשות לשם מילוי
החובה המוטלת עליה בדין ועל כן אני קובע כי בענייננו העירייה התרשלה במילוי תפקידה.

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 24-08-46404 פלוני נ' עירית ירושלים

אשם תורם

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
30. אשם תורם הוא אשמו של ניזוק אשר תרם בהתנהגותו לגרימת הנזק. תוצאתו היא הפחתה בשיעור הפיצויים בהם מחויב המזיק, על-פי מה שנראה לבית-המשפט "נכון וצודק" (סעיף 68 לפקודת הנזיקין) (ע"א 10078-03 אורי שתיל נ' מקורות חברת מים בע"מ (פורסם בנבו, 19.03.2007)
31. התובע העיד שהוא נסע במהירות סבירה וכי הוא לא הבחין בסלע שהיתה במרכז הנתבי חרף העובדה כי הוא אישר שמדובר בכביש המוכר לו.
32. כפי שעולה מהתמונה שצורפה, אין מדובר במפגע מזערי או נסתר אלא בסלע שהינו מפגע משמעותי ביותר, אשר ניתן בנקל להבחין בו. הסלע נראה גדול ובולט לעין. על כן יש לקבוע כי היה על התובע להבחין בו מבעוד מועד, ודאי כאשר על פי התמונה נראה עדיין אור יום, והיה עליו להימנע מהיתקלות בו.
33. לכך מצטרפת העובדה כי התובע התגלגל על פי טענתו מספר מטרים והאופנוע אף במרחק רב יותר. אף כי אין בידי לקבוע במדויק את מהירות נסיעתו של התובע, אך הדבר יכול להעיד על נסיעה מהירה בוודאי בעת נסיעה בסמוך לצומת.
34. אכן משיקולי מדיניות אין לעודד את נהגי רכב, ובפרט נהגי רכב דו גלגלי, מלהפר את חובת הביטוח בהתאם לתקנות התעבורה, אך הדבר אינו פוטר את הנתבעת מאחריותה כרשות מוניציפלית להסרת מפגעים. יחד עם זאת, יש להביא שיקול זה בחשבון בעת קביעת אשמו התורם של התובע אשר בהתנהגותו הפר את החובה החקוקה ונהג ברכב מנועי ללא פוליסת ביטוח בת תוקף.
35. לפיכך ובשים לב לכל האמור לעיל, מצאתי לייחס לתובע אשם תורם בשיעור של 30%.
36. לסיכום שאלת האחריות הנני קובע כי העירייה התרשלה בסילוק המפגע בזמן סביר לאחר שהתקבל דיווח על סלע בכביש בשעה 11: 59 והיא לא הציגה שיטת עבודה בה נערכים סיורים יזומים באזור בו ארעה התאונה, אם בכלל, על ידי מי ובאיזה תדירות. על כן קיימת חובה על העירייה לפצות את התובע על נזקיו בניכוי אשם תורם כאמור.

שאלת הנזק

- 25
 - 26
 - 27
 - 28
37. התובע הגיש חוות דעת מומחה בתחום הכירורגיה הפלסטית, ד"ר יצחק טוכמן, אשר קבע כי נותרו לתובע צלקות מכערות בגפיים העליונות והתחתונות, חלק מהצלקות מריפוי משני של פצעי השפשוף מעט היפר פיגמנטציות, היפר טרופיות ומגרדות. הצלקות בחלקן הינן בצבע

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 24-08-46404 פלוני נ' עירית ירושלים

- 1 ובמרקם שונה מהעור בסביבתם ובגין ייחס לתובע נכות רפואית צמיתה בשיעור של 10%
2 בהתאם לסעיף 175(ב) לתקנות הביטוח לאומי.
- 3 38. הנתבעת מצידה לא הגישה חוות דעת נגדית, אף כי ניתנה לה אפשרות לעשות כן. הצדדים
4 הסכימו כי התובע יטען לנכות בהתאם לחוות הדעת שהוגשה על ידו, ואילו הנתבעת תהא
5 רשאית לטעון כי לא נותרה נכות.
- 6 39. הלכה פסוקה היא כי מקום בו מוגשת חוות דעת מומחה כדין, ומשלא הוגשה חוות דעת
7 נגדית, רשאי בית המשפט לאמצה ככל שאין טעמים כבדי משקל לדחותה. בהיעדר חוות דעת
8 נגדית מטעם הנתבעת, חוות הדעת הרפואית שהוגשה על ידי התובע נותרת הראיה היחידה
9 שבפני בית המשפט בעניין הרפואי. אמנם, בית המשפט אינו כבול באופן מוחלט לחוות דעת
10 של המומחה, אך בהיעדר ראיות אחרות שבמומחיות, משקלה של חוות דעת התובע יהיה
11 מכריע. בענייננו, חוות הדעת של ד"ר טוכמן הינה מנומקת ומבוססת, היא מתיישבת עם
12 התייעוד הרפואי שבתיק, ובמהלך הדיון לא נתגלו פגמים המצדיקים את דחייתה.
- 13 40. אשר על כן, אני קובע כי לתובע נותרה נכות רפואית צמיתה בשיעור של 10%.
- 14 **ראשי הנזק**
- 15 41. כאב וסבל – בשים לב לנכות שנקבעה, לעובדת הפינוי באמבולנס, לטיפולים הרפואיים
16 ולמגבלות שתיאר התובע בעדותו, אני מעמיד את הפיצוי בראש נזק זה על סך של 20,000 ₪.
- 17 42. הפסדי השתכרות לעבר ולעתיד – התובע לא הציג ראיות מלאות לגבי הכנסותיו עובר
18 לתאונה. יחד עם זאת, שיעור נכותו הרפואית עומד על 10% ואינה תפקודית. לפיכך ניתן
19 לאמוד את הפסדי ההשתכרות בעבר ולעתיד על דרך האומדנה בסך גלובלי של 15,000 ₪.
- 20 43. עזרת צד ג' והוצאות רפואיות – הוכח כי התובע נזקק לסיוע בתקופת ההחלמה וכן נשא
21 בהוצאות נסיעה, טיפולים ותרופות. בהיעדר אסמכתאות מפורטות אני מעריך את הפיצוי
22 בסך של 5,000 ₪.
- 23 סה"כ הנזק עומד אפוא על 40,000 ₪.
- 24 44. בהתחשב בקביעה לעניין האשם התורם בשיעור 30%, יש לנכות מסכום זה חלק יחסי. לאחר
25 הניכוי, **הפיצוי לתובע יעמוד על 28,000 ₪.**

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 46404-08-24 פלוני נ' עירית ירושלים

סוף דבר

1

2 45. התביעה מתקבלת בחלקה. העירייה תשלם לתובע סך של 28,000 ₪, בצירוף הוצאות משפט
3 בסך 5,000 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 6,608 ₪.

4 46. הסכומים ישולמו בתוך 30 ימים מהיום, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד
5 לתשלום בפועל.

6

7 ניתן היום, י"ח אלול תשפ"ה, 11 ספטמבר 2025, בהעדר הצדדים.

8

נאיל מהנא, שופט בכיר

9
10